

NÓGRÁDI LAPOK

politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 4 ft. —
Fél évre 3 ft. —
Évesjegyre 1 ft. 50 kr.
Előfizetni lehet, csupán a kiadó hivatalban B.-Gyarmaton.
A lap szállási díjára a a nyitására vonatkozó minden költségek a szerkesztőből kifizetendők.

Hirdetések díja:

Öt hankba postai sor 6 kr
Hályog minden beiktatásul 30 kr
Nyitni tér garmond sora 20 kr
Hirdetéseket felvenni a kiadó. Nagyobb és többesüri hirdetések jutányosan esz kalkuláltak.
Közzététel díjazás, reklámúti és hirdetések a kiadóhoz utalású.

Előfizetési felhívás

A NÓGRÁDI LAPOK

október-dezemberi folyamára.

Előfizetési árak:

az október—decemberi negyede 1 ft 50 x.

Az előfizetési pénzek a szerkesztőhöz, vagy Kék László nyomdatulajdonoshoz, legcélszerűbben postai utalványon, a nyomtatandó példányok iránti tájékoztató és pontos szétküldés tekintetéből mielőbb küldendők. Az első félévről is szolgáltatunk teljes számú példányokkal. —

Mi volna a teendő megyénk érdekében?

A teendők sora ugyan halmazzan fekszik előttünk; de ami a folyó inséges és járványos év által okozott csapások enyhítésére való tekintettel első sorban teendőnek mutatkozik, ez az, hogy igyekezzünk módokat találni, miknek segítségével azon kettős csapásnak már is féltetősen mutatkozó következményei lehetőleg elháríthatóak a megyénk lakosságának egy tetemes része a sző valódi és szomorú örelmében elötte álló véginség. Sőt egyenesen kimondom: a fenyegető éhhaláltól, a mezei gazdászattól, s az ezzel szorosán egybefüggő ipar és kereskedelmi érdekek pedig a helyrehozatalnak lakás veszélyétől megmentessenek.

Nem nagyítok semmit, mert hiszen köztudomásúra levő, sajnosan hiteles adatok igazolják állításomat, hogy megyénkben átlag, s ószi tavaszit véve egyaránt, oly mostohán ütött ki a termés, hogy ebből, — levonva a betakarítás és kidolgozás folytán levonandókat — a mezei gazdának vetőmagja sem kerül ki, vagyis az eredmény a szükséglethez képest: kevesebb a semminél. —

Már most, ha vetőmag sincs; (és nincs azért is, mert a termelt csekély mag szintén csak kivételesen alkalmas a vetésre; —) miből fedezze a gazda háztartását? miből fedezze a nélkülözhetlen kiadásait? mivel fizeti a cselédeket? miként teremti elő az adóra s egyebekre megkívántott összegeket? hogyan tesz eleget jó reményi fejében elvállalt kötelezettségeinek és képes-e terheinek csak kamatait is tisztázni?..

Mind másképpen van ez iparos országokban, hol a közönség nem eszi a tőkét; hol a gazda, iparos, kereskedő, kézműves számot vetvén évenként vagyoni állása csekélyv és szenvedő tényezőivel, meghatározza hogy: ez tőke, — ennek a lefolyó évben a legkedvezőtlenebb esetlegyek közt is ennyi száztólit kell jövedel-

meznie: — a jövedelem fele vagy háromnegyed része elég a mindennemű szükségletek kielégítésére; felmarad a jövő évre az összes bevétel 15 milliónyi népessége, melynek a fele vagy egynegyedrész. S ezt már évtizedeken keresztül folytató így az előrelátó, s mindenesetre szerencsésőbb constellációk közt élő, de — ami földolog, számolni is tudó — családfő, s kamatok kamataival szaporító első törzs vagyonát: az ilyen polgár megél aztán egy jó ideig, a jég hátán is, egyikét év kedvezőtlen eredményei nem hozzák zavarba.

Láttuk ezt a francia nemzetről, melynek az utolsó hadviselés, a hadi serezzel együtt, 10 ezer millió frankjába került. — Azt gondoltuk hogy a szerencsétlen ország népeitől tönkre van téve, hogy nem fogunk látni egyebet mint: Poroszországban arannyal ezüsttel telt zsákokat, Frankonban könyörömadományokat gyűjtő iveket és kínos éhhalált. S mi történt vajjon? Az hogy midőn a győztes ellenség kielégítésének s a megszálló hadsereg eltávolításának szükségéről vala szó, — a kormány egyetlen felhívására 44 ezer millió frankot irt alá a nép, fölös vagyonából, mérsékelt kamat igénylése mellett, a haza javára; vagyis a kiirt szükségletet, megtakarított álléreiből, nyolcezszoros mérvben sietett fedezni.

Ez pedig onnan van, hogy mint mondám, a nemzet először takarékos és számítani tudó, — másodsor hogy az ipar s az üzletek mindennemű kifejlett ágai annyira felkarolják a földművelő érdekeit, hogy az erre jótékonyan visszaönlő haszon a legegyszerűbb mezei gazdát is képessé teszik a megtakarításra.

Nálunk azonban, sajnos, és épen megfordítva áll. Ha a föld nem terem, éhen vesz a földművelő, és megakad az innen napról napra táplálkozó gyár- és iparüzlet. Nem szemrehányásként mondom ezt, — ambár köztudomású indolentiánkra talán ilyesmi is bizvást ráférne, — hanem csak a tényt constatálom, utalva szomorú viszonyainkra, minél fogva tudjuk hogy csak néhány év előtt is még nem valánk egyéb, mint „csapra ütött hordó;“ mióta pedig önállólag vettük országunk ügyeit és finansciáját kezünkbe, — a százados elmaradottság folytán, pusztult nemzet gazdászattunk és a kor által éltre keltett elodázhatlan kíváncsnok oly roppant befektetésekre kényszerítének azonnal, hogy a ki- zsarolt és minden erejében megzab- basztott országnak egyetemes erejét kelle azonnal összeszednie, miszerint a mulasztottat bármi áldozat árán

némileg helyrehozhasa. Rendes idő, kielégítő termés mellett ezen a termésselől dűsan megáldott hazának kello időben való lelkesedni tudás is erényei közé tartozik, — mind en nem képes leendett megfelelni; egy- rosz év azonban ép azonszerint min- dent dugába dönt. —

Miután pedig a csapás, — miként a közmondás tartja, — sohasem jár egyedül, esatlakozott az áldástalan éhez a rettenetes kolerajárvány, melynek áldozatai közé megyénk ki- való összegű contingenszt szolgáltatott s melynek folytán nem csak számos szülő nélküli árva és férj nélküli te- hetlen özvegy maradt, de a mező- par is, a munkás kezek fogyatéka miatt, számos helyen teljesen fela- kadt.

Kinek hitele van, az még — így vagy úgy, csak segíthet magán. De akinek sem hitele, sem földbirtoka, sem egyéb vagyontökeje nincs és most szolgálatot sem kaphat, — mi- ként fogja ez bevárni a jövő év kedvezőbb természetét?... Befogja várni igenis uraim, mélyen hallgatva, s megháborítlan nyugalommal — a föld hantja alatt. Mert egy évig, de csak egy héten át is halandó ember- nek élelem nélkül élnie nem lehet. Segítsünk azért sürgetőleg, és pedig két irányban. Először, hogy a vető- mag nélkül szűkölködő nép, úgy mint ez a szárazsági években az al- föld némely megyéiben történt, or- szágos kölesön útján (minek már ne- ve is van a közelebb mult évtized történelmében, t. i. inségi kölesön) juthasson oly segélyhez, melylyel a jövő termést és saját lételét legalább fél évre biztosíthassa; másodsor hogy a semmi hitelre nem számí- tható földnépének, munkája által nyere- rendő kereset nyujtassék.

E végből mi sem látszik észle- rőbbnek, minthogy a salgótarján-szo- bi, illetőleg esztergom-nánai vasut létrehozása tárgyában évek óta folyó tervezések és alkudozások valahára tényleges foganattal befejezessenek.

Biztattak bennünket, hogy már van, vagy legalább bizonynyal lesz consortium, mely ezen rég tervezett vasut kiépítését elvállalja. — A con- sortium azonban sajnos, hogy foly- vást késik az éji homályban; sőt a mint hallók, ennek megalakulhatá- ra kormányunk ezen vasutvonal irán- ti feltékenykedő magatartása is zsi- basztólag, vagy épen végkép meghii- stólólag hatott. —

Mi ez utóbbit nem hihetjük, mert hiszen akár Szobnak vezetettnek ezen vonal Ipolyságtól, akár, miként az osztrák-magyar vasutak jelene és jö-

vójéről Bécsben a mult évben készí- tett vasuti tórképen látható, Salgó- Tarjánról Szécsénynek, B.-Gyarmat- nak, Ipolyságnak, s innen Lóvának és Esztergom-nánának; — miután e vonalnak szükségképen való további kiépítése, az idézett tervezéshez ké- pest Lóvától egyrészt Garam-Berzen- ceig, másrészt Verebőlyen, Nyitrán Nágyszombaton keresztül Pozsonynak illetőleg Szerednek Galantáig a pest- bécsi, — felsőbb kiágazásában pedig a pest-oderbergi államvonalakat Nóg- rád, Hont, Bars, Nyitra, Pozsony — továbbá Zólyom és a szomszédos fel- ső megyék legtermékenyebb és leg- forgalmasabb vidékeivel hozná köz- vetlen összeköttetésbe, a salgótarjáni összekötő vonal kiépítése akár a ma- gyar akár a transljahán kormány- nak nemcsak hogy hátrányára nem, de igenis, természetesen, kiváló előnyére fogna szolgálni; s ép azért felnem tehető, hogy a kormányok bármelyike ezen vonal kiépítését, sa- ját számítása rovására közvetve vagy közvetlenül komolyan akadályozni akarhatná. Hogy pedig e vasut Nóg- rádra nézve nemcsak gazdasági, de civilizatioi szempontból is egyik ége- tő kérdés, mely ha megvalósul, ben- nünket az anyagi kiskortárs és a barbarismus szőgyenletesen nyűgző kötelékeiből fog kiszabadítani, né- pünk összes lakosságánál oly osztat- lan meggyőződés van érlelődve, hogy ennek bizonyítása e helyütt tel- jesen fölösleges volna.

Indítványom ennél fogva: hiva- sák össze mielőbb rendkívüli megyei közgyűlés, melynek tárgyai legyenek a fenyegető sőt tényleg beállott inség- nek mi módon lehető elhárítása, — és a salgótarján-szobi, illetőleg esz- tergomnánai vasutvonal kiépítésének a magyar kormány és képviselőház pártolásába megyei határozattal hat- hatósan leendő ajánltatása.

Csalomjai.

Szliacsi „kedélyes“ levél (B.-Gyar- matról) a szerkesztőhöz.

Miután a szerkesztők zsarnok szokása azon házi törvényt léptette életbe, hogy sa- nyargatott levelezők, illetve munkatársak (persze az ezeknek pontosan kijáró honorá- rium fejében!) a világ bármely pontjáról leveleket, — és pedig, ha a szegény mun- katárs véletlenül sűrűre menekült, a sűrű- zés fogalmából kifolyólag: „kedélyes“ leve- leket tartozzanak koronként küldeni; e kér- lelletlen törvény nyomása alatt magam is kénytelen lévén meghajolni, s magamat nolle-velle kedélyes hanglatba hozni, szli- acsi élményeimet oda koncentrálom, hogy nagy élvezet vala rám nézve három hétig egy oly padlásszobában lakhatni, hol pák- tásuk engedelméből még magam számára is jutott annyi tér, mint a hasontágnasá-

H i r d e t é s e k.

A varsányi s ehez tartozó tábi határban mintegy 160 hold 1-ső osztályú föld, rét, szőlő lakkházzal s gazdasági épülettel eladandó. Szóbeli, vagy írásbeli, bővebb értesítést nyerhetni e lap szerkesztőségénél.

Bérleti hirdetés.

Losonezvárosához egy negyed óra távolságra fekvő Fabjanka pusztán fekvő 255 kaszás rét, 160 holdnyi föld hozzá tartozó lakkház s gazdasági épületekkel s belsőséggel.

Ragyolez, Sátoros, Monossza, Nagy és Kis Béna községében 220 hold föld, 55 kaszás rét, s mint egy 900 holdnyi legelő hozzá tartozó koresma, malom, s hozzá tartozó lakkház, gazdasági épületek s 14 hold belsőséggel minden órában bérbe adandó.

A bérleti feltételek, s a bérlet iránt Kovács Sándor tulajdonosnál Losonezon bővebb felvilágosítás adható.

Kovács Sándor.

Nógrád-megyei gazdasági Egyesület

TAJTHI IMRE

lakatos Mester, B.-Gyarmaton,

ajánlja a t. gazda közönségnek, a legujabb és legezészerűbb borsajtóit; melyek a Nógrád-megyei gazdasági Egyesület által első rendű dicsérő oklevélre érdemestettek, úgyszinté szőlőtörő, szecs kavagó és minden e szakmába vágó munkálatok gyors és pontos eszközlését.

első rendű oklevelet nyert.

Ebeczk és Pribely községek között fekvő s özv. Tihanyi Ferenczné ó Excelettiája tulajdonát képező „prikleki“ koresma a hozzá tartozó 105 hold szántó föld s illetve réttel együtt 1874-ik évi Január 1-ső napjától egymásután folyó 6 évre haszonbérbe adatik. A föltételek Márton István ebeczki uradalmi számtartó urnál megtudhatók. —

Némethy Kálmán

ügyvéd, mint ó Excelettiája meghatalmazottja.

Kiskorú Szilassy nővérek szügyi és szelestényi ez évi bortermése a legtöbbet ígérőnek a tőkérol együttesen eladatik. A föltételek Némethy Kálmán ügyvéd urnál B.-Gyarmaton megtudhatók, kihez a zárt ajánlatok 100 frt. bánatpénzzel együtt szeptember 26-án reggeli 9 óráig beterjesztendők, a mikor azok nyilvánosan felbontatván, a szerződés azonnal meg fog köttetni. —

DESSEWFY OTTO
gyám gondnok.